

HOẠT ĐỘNG BIỂU DIỄN NGHỆ THUẬT CỦA NHÀ HÁT TRUNG VƯƠNG, THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG

I TRẦN VĂN HÀO

Email: quanghao trungvuong@gmail.com

Học viên cao học Quản lý văn hóa khóa 10 - Trường ĐHSP Nghệ thuật TW

ARTISTIC ACTIVITIES OF TRUNG VUONG THEATER, DA NANG CITY

TÓM TẮT

ABSTRACT

Hoạt động biểu diễn nghệ thuật của các nhà hát là một trong những hoạt động có vai trò vô cùng quan trọng. Bài viết đề cập tới Nhà hát Trung Vương, thành phố Đà Nẵng - một trong những nhà hát lớn của khu vực miền Trung. Tiếp cận dưới góc độ quản lý văn hóa, các thành tựu, hạn chế trong hoạt động của nhà hát được phân tích kỹ và đánh giá trong sự tương quan với các nhà hát khác. Từ đó, tác giả đề xuất những giải pháp cụ thể để nâng cao chất lượng của nhà hát Trung Vương trong thời gian tới.

Performing arts activities of theaters are one of the activities that play an extremely important role. The article refers to Trung Vuong theater, Da Nang city - one of the major theaters of the Central region. Approaching from the perspective of cultural management, the achievements and limitations in the operation of the theater are carefully analyzed and evaluated in relation to other theaters. From there, the author proposes specific solutions to improve the quality of Trung Vuong theater in the coming time.

Từ khóa: Hoạt động biểu diễn, nghệ thuật, nhà hát Trung Vương

Keywords: Performance activities, art, Trung Vuong theater

1. Khái quát về Nhà hát Trung Vương

Nhà hát Trung Vương Đà Nẵng tiền thân là Đoàn Ca Múa Nhạc Nhà hát Trung Vương. Nhà hát có trụ sở tại số 35A Phan Châu Trinh, phường Hải Châu 1, quận Hải Châu, thành phố Đà Nẵng. Trước đây nhà hát có qui mô nhỏ, cơ sở vật chất còn nghèo nàn, đến nay đã được xây dựng lại hoành tráng hơn, quy mô hơn với sức chứa hơn 1200 chỗ ngồi được khánh thành vào ngày 31/12/2006, đúng dịp kỷ niệm 10 năm thành lập thành phố Đà Nẵng. Nhà hát có một vị trí đẹp tại trung tâm thành phố, nơi tiếp giáp với 3 con đường lớn bao quanh: Hùng Vương, Nguyễn Chí Thanh và Phan Châu Trinh. Với kiến trúc hiện đại, rộng và thoáng, nhà hát trở thành trung tâm tổ chức các sự kiện văn hóa lớn của thành phố.

Nhà hát Trung Vương có chức năng nhiệm vụ chủ yếu: Xây dựng kế hoạch biểu diễn nghệ thuật, tổ chức hoặc phối hợp tổ chức các hoạt động biểu diễn nghệ thuật của đơn vị và của các đoàn nghệ thuật trong nước và nước ngoài đến biểu diễn tại Nhà hát và các điểm khác trong và ngoài thành phố Đà Nẵng theo đúng qui định; Khai thác nghệ thuật truyền thống địa phương, không ngừng nâng cao chất lượng các thể loại ca, múa, nhạc đáp ứng yêu cầu thưởng thức nghệ

thuật của khán giả, thu hút và đào tạo, bồi dưỡng các tài năng nghệ thuật nhằm phát triển hoạt động của Nhà hát; Tổ chức các hoạt động chuyên môn nhiệm vụ chính trị, lễ hội, giao lưu, đối ngoại. Tổ chức các hoạt động tổ chức sự kiện, hội nghị, hội thảo, các hoạt động sân khấu như: kịch nói, Ca nhạc, cải lương, văn nghệ trường học,... cho các cơ quan hoặc cá nhân có nhu cầu và các hoạt động dịch vụ khác không trái với chức năng nhiệm vụ được giao; Quản lý, sử dụng lao động, cơ sở vật chất, tài chính của Nhà hát có hiệu quả và theo đúng qui định của Pháp luật; Thực hiện các nhiệm vụ khác do Chủ tịch UBND Thành phố và Giám đốc Sở Văn hóa và Thể thao giao.

Với những đóng góp trong phong trào biểu diễn Ca múa nhạc tại thành phố Đà Nẵng, trong nước và quốc tế, Đoàn Ca Múa nhạc Đà Nẵng đã nhận được nhiều bằng khen cấp Bộ, UBND Thành phố Đà Nẵng và của các tỉnh thành, địa phương nơi Đoàn đến tham gia giao lưu biểu diễn phục vụ quân chúng, trong các hội diễn, hội thi giữa các Đoàn ca múa nhạc trong khu vực Miền Trung - Tây Nguyên và toàn quốc. Với những thành tích tiêu biểu như: Năm 2002, Đoàn đoạt nhiều Huy chương Vàng, Bạc và giải tập thể xuất sắc tại "Hội diễn Ca múa nhạc Miền Trung và

CULTURE

Tây Nguyên” tổ chức tại Buôn Mê Thuột; năm 2004, Giải Nhì tại “Hội diễn nghệ thuật chuyên nghiệp toàn quốc 2004” tại Khánh Hòa Nha Trang; năm 2007, Ban nhạc Tia sáng của Đoàn đoạt giải Ba trong cuộc thi “Liên hoan các ban nhạc nhẹ Toàn quốc năm 2007”; năm 2009, Đoàn đoạt một huy chương Vàng, ba huy chương Bạc, xếp thứ 3 tại liên hoan các “Đoàn Ca múa nhạc chuyên nghiệp toàn quốc” tổ chức tại Nha Trang Khánh Hòa; năm 2015, Đoàn đoạt 2 hai huy chương Vàng, ba huy chương Bạc cho các tiết mục biểu diễn đơn ca, múa, hòa tấu dàn nhạc. Ban nhạc đoàn ca múa nhạc Đà Nẵng được Hội Nhạc sĩ Việt tặng bằng khen: Ban nhạc xuất sắc. Ca khúc “Hoàng Sa - Trường đất mẹ yêu thương” sáng tác Đinh Thâm, phổ thơ Nguyễn Trung Hiếu được tặng giải thưởng về đề tài ca khúc cách mạng của Tổng cục Chính trị Quân đội Nhân dân Việt Nam; năm 2018, Đoàn đoạt nhiều giải thưởng trong “Liên hoan Ca Múa Nhạc Toàn quốc 2018”, cụ thể: Huy chương Bạc tiết mục tập ca nam nữ “Acapella Lung linh sông Hàn”, Huy chương Vàng tiết mục đơn ca nam “Trai biển”, Huy chương Bạc tiết mục múa “Mơ Tiên Sa”, Huy chương Vàng tiết mục tập ca nữ “Tiếng rừng”, Huy chương Vàng tiết mục múa “Giông tố Sơn Trà”, Huy chương Bạc tiết mục tập ca nam “Bão biển”, Huy chương Vàng toàn đoàn chương trình “Chuyện Tiên Sa”.

2. Những thành tựu và hạn chế trong hoạt động biểu diễn của Nhà hát Trưng Vương

* Thành tựu

Trong suốt thời gian hoạt động nhà hát Trưng Vương đã đạt được nhiều thành tựu trên mọi lĩnh vực như: Việc triển khai thực hiện cũng như việc ban hành các văn bản, các Nghị định, thông tư của Chính phủ và Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch liên quan đến hoạt động biểu diễn nghệ thuật được triển khai đến từng phòng, ban một cách nhanh chóng và đúng quy định. Đạt được như vậy là do các chủ thể quản lý như Cục Biểu diễn Nghệ thuật, Ủy ban Nhân dân Thành phố Đà Nẵng, Sở văn hóa, Thể thao và Du lịch và các ban ngành luôn quan tâm, chỉ đạo sâu sát, tạo điều kiện về mọi mặt cho Nhà hát Trưng Vương Đà Nẵng; Nhà hát luôn xây dựng kế hoạch biểu diễn đảm bảo được nội dung tư tưởng, tính nghệ thuật, đảm bảo các nguyên tắc và cách thức dàn dựng cho hợp lý, bố cục chương trình cho phù hợp với bối cảnh và mang lại ý nghĩa sâu sắc. Điều này thể hiện các tác phẩm của Nhà hát Trưng Vương phong phú và đa dạng về thể loại, loại hình, hướng tới nhiều đối tượng khán giả, đặc biệt là khán giả trẻ. Chất lượng tác phẩm đã được khẳng định trong nhiều năm qua từ những chương trình dành cho thiếu nhi cho đến những vở diễn mang tính học thuật, hàn lâm, cổ điển, kinh điển gắn liền với tên tuổi những nghệ sĩ được đông đảo công chúng biết đến.

Ban lãnh đạo nhà hát Trưng Vương Đà Nẵng đã rất chú trọng trong vấn đề quản lý hoạt động nghiên cứu sáng tác, cải biên, chuyển thể, dàn dựng các tác phẩm nghệ thuật. Ban lãnh đạo nhà hát luôn chủ động tìm kiếm những kịch bản hay, những kịch bản tốt.

Về công tác truyền thông và tiếp thị khán giả: Nhà hát đã đẩy mạnh công tác quảng bá, tiếp thị nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của Nhà hát. Các chương trình, sự kiện đã, đang và sắp diễn ra tại Nhà hát luôn được cập nhật kịp thời và liên tục trên các trang mạng cộng đồng và báo giấy... Có được như vậy là do Ban lãnh đạo luôn phân công công việc rõ ràng cho các bộ phận, nhanh chóng ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng triệt để các trang mạng xã hội như Zalo, Facebook,... vào việc quảng bá, tiếp thị.

Về hoạt động biểu diễn: Nhiều chương trình và tiết mục của Nhà hát có đóng góp nhất định, vào việc tuyên truyền văn hóa lành mạnh, có những hoạt động văn hóa văn nghệ bổ ích phục vụ các sự kiện của đất nước. Cho đến nay, số lượng các tiết mục, hoạt động nghệ thuật của Nhà hát được tăng lên rõ rệt. Nhà hát luôn trú trọng công tác rút kinh nghiệm, lắng nghe ý kiến tham gia góp ý của khán giả, nhất là Ban lãnh đạo thường xuyên chỉ đạo trực tiếp về nội dung cũng như hình thức, luôn lựa chọn các tiết mục, bài ca đi cùng năm tháng gợi nhớ những chiến công, lịch sử hào hùng của thế hệ cha anh, bồi dưỡng tình yêu quê hương đất nước, lòng tự hào dân tộc đồng thời có những ca khúc thể hiện phong cách mới, phù hợp với cuộc sống hiện đại hôm nay.

Nhà hát Trưng Vương Đà Nẵng đã mạnh mẽ vươn lên một tầm cao mới, với địa bàn hoạt động rộng khắp cả nước và trên thế giới. Cơ sở vật chất Nhà hát khang trang; nơi làm việc, nơi ăn, ở, sinh hoạt được được đầu tư cơ bản, đồng bộ, chính quy; Các phương tiện, trang thiết bị kỹ thuật phục vụ cho công tác nghệ thuật được trang bị mới, hiện đại đáp ứng tốt yêu cầu nhiệm vụ; nguồn nhân lực liên tục được bổ sung, được đào tạo; đời sống, chế độ chính sách cho cán bộ chiến sĩ và thân nhân luôn được quan tâm; Nghệ thuật có những bước phát triển rực rỡ, gặt hái nhiều thành công, tập thể, cá nhân giành được nhiều thành tích mới.

Những năm gần đây được sự quan tâm đầu tư của Ủy ban nhân dân thành phố, Sở văn hóa, thể thao và du lịch, cơ sở hạ tầng, kỹ thuật của Nhà hát Trưng Vương Đà Nẵng đã được nâng lên, đáp ứng được yêu cầu hoạt động, phục vụ tốt cho hoạt động biểu diễn nghệ thuật của Nhà hát. Hiện nay, Nhà hát có 60 cán bộ, nghệ sĩ, diễn viên, người lao động, một lực lượng khá hùng hậu so với một số đơn vị nghệ thuật của các tỉnh thành khác. Giá trị nhất là đội ngũ nghệ sĩ tâm huyết, tài năng và vô cùng năng động được đông đảo

CULTURE

khán giả mến mộ và cũng chính từ đó mà Nhà hát ngày một lớn mạnh.

Với sự quan tâm chăm lo, bồi dưỡng thế hệ trẻ, ban giám đốc Nhà hát đã mạnh dạn giao vai, giao việc để họ có cơ hội thử sức, rèn luyện, phấn đấu. Cùng với sự hướng dẫn giúp đỡ chỉ bảo tận tình, uốn nắn kịp thời, của các thế hệ đi trước có nhiều kinh nghiệm, đã mang lại nhiều hiệu ứng tích cực. Sức sáng tạo nghệ thuật của lớp trẻ luôn mới mẻ, mang hơi thở hiện đại nhưng vẫn mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc Việt Nam. Mặt khác, Nhà hát Trung Vương đã có nhiều giải pháp đào tạo, bồi dưỡng để nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, tích cực liên kết với các cơ sở đào tạo nghệ thuật, tìm kiếm thu hút tài năng nghệ thuật về đầu quân cho mình.

Công tác thanh tra, kiểm tra, thi đua, khen thưởng cũng được lãnh đạo Nhà hát quan tâm và thực hiện kịp thời, đúng quy định nhằm tuyên dương, động viên và khích lệ tinh thần đối với những cán bộ, tập thể đã có nhiều thành tích xuất sắc trong thực hiện nhiệm vụ.

* Hạn chế

Bên cạnh những thành tựu đã đạt được, trong hoạt động biểu diễn vẫn còn một số hạn chế. Đội ngũ diễn viên, cán bộ quản lý tuy đã được kiện toàn đầy đủ, nhưng do kinh nghiệm quản lý chưa nhiều và phần lớn đều phát triển từ diễn viên, nhạc công nên đôi lúc vẫn còn tình trạng lúng túng trong phương pháp quản lý, dẫn đến hiệu quả công việc chững chạc. Mặt khác do chất lượng đầu vào tại các trường nghệ thuật hiện nay thiếu và yếu; nên đội ngũ diễn viên, nhạc công khi tốt nghiệp về Nhà hát chất lượng không cao, phải mất nhiều thời gian đào tạo lại.

Mặt khác, Nhà hát Trung Vương Đà Nẵng đang trong giai đoạn thực hiện lộ trình tự chủ, bước qua năm 2020, Nhà hát chính thức bước vào giai đoạn tự chủ hoàn toàn. Đây là một khó khăn rất lớn cho một đơn vị hoạt động nghệ thuật, khi đặc thù của nghệ thuật là sự sáng tạo ra những giá trị văn hóa tinh thần. Vậy nên, trong công tác quản lý, nếu áp đặt những chính sách, cơ chế không phù hợp sẽ dẫn tới hạn chế tính năng động, sáng tạo của nghệ sĩ, diễn viên. Cần có sự ổn định tài chính về lâu dài để đảm bảo chất lượng các chương trình nghệ thuật. Đồng thời, với nhu cầu đời sống cán bộ viên chức đòi hỏi ngày càng cao, thì việc cắt giảm 100% kinh phí là một khó khăn vô cùng lớn mà Nhà hát phải vượt qua trong năm 2020.

Nhà hát cũng chưa có cán bộ nhân viên chuyên trách, được đào tạo chuyên sâu về công tác truyền thông nghệ thuật nên đôi lúc công tác truyền thông và tiếp thị khán giả chưa được sâu rộng. Do Nhà hát chưa xây dựng được chiến lược và lộ trình cụ thể về phát

triển nghệ thuật của Nhà hát trên phương tiện công nghệ truyền thông, thời kỳ cách mạng công nghệ 4.0 hiện nay.

Một vấn đề nữa cũng cần đặt ra, cần tiếp tục khắc phục, hoàn thiện là việc đầu tư, xây dựng tiết mục mới, phản ánh khí thế đổi thay của đất nước, cũng như một số tiết mục văn nghệ quần chúng chưa sâu, thiếu cách làm mới, chưa thật sự hấp dẫn, cuốn hút khán giả trong và ngoài nước. Do kiến thức, năng lực của một bộ phận cán bộ trong Nhà hát chưa ngang tầm nhiệm vụ.

Việc ban hành các văn bản hướng dẫn việc tổ chức các hoạt động biểu diễn nghệ thuật đôi lúc chưa kịp thời, cũng như việc thanh tra, kiểm tra, xử phạt chưa nghiêm minh cũng tạo nên những hành vi không chấp hành quy định chung của hoạt động biểu diễn nghệ thuật như hiện nay. Điều này là do họ chưa nhận thức đúng đắn và chưa có trách nhiệm cao với công việc được giao.

3. Nâng cao chất lượng hoạt động biểu diễn

Để nâng cao chất lượng hoạt động biểu diễn của nhà hát, cần xây dựng chương trình, tiết mục có chất lượng và liên kết tổ chức các chương trình nghệ thuật có tính định kỳ tại Nhà hát. Tham gia đạt kết quả cao tại Hội thi tài năng biểu diễn và liên hoan các ban, nhóm nhạc toàn quốc do Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch tổ chức.

Bên cạnh đó, định kỳ mỗi tháng, Nhà hát đều tổ chức hoặc phối hợp tổ chức các chương trình nghệ thuật chất lượng với sự góp mặt của nhiều ngôi sao ca nhạc nổi tiếng nhằm phục vụ cho người dân Đà Nẵng và khách du lịch.

Hoạt động chuyên môn của Đoàn Ca múa nhạc luôn được chú trọng, quan tâm nhằm đảm bảo chất lượng, hiệu quả. Các chương trình được xây dựng ngày càng phong phú và có chất lượng, các tiết mục tham gia biểu diễn luôn được chọn lọc kỹ càng, phù hợp với nội dung chương trình biểu diễn. Hội đồng nghệ thuật Nhà hát luôn giám sát, kiểm tra chặt chẽ từ khâu xây dựng ý tưởng, kế hoạch, tổ chức tập luyện và biểu diễn tất cả các chương trình (không kể quy mô lớn, nhỏ). Vậy nên, trước khi đưa một chương trình nghệ thuật ra biểu diễn bên ngoài, Hội đồng nghệ thuật sẽ họp lại, bàn bạc, đưa ra những ý kiến thống nhất, đóng góp cho chương trình đó. Nhờ vậy, các chương trình của Đoàn xây dựng phục vụ nhân dân ngày càng phong phú, quy mô và chất lượng, được đông đảo người dân đón nhận; đồng thời, được lãnh đạo thành phố và giới chuyên môn đánh giá cao.

Đồng thời, Nhà hát còn cử một số cán bộ viên chức, người lao động phụ trách tham mưu về công tác hành

CULTURE

chính, truyền thông và tổ chức biểu diễn tham gia các buổi tập huấn về nghiệp vụ chuyên môn do Sở cấp trên tổ chức.

Tiếp tục củng cố và nâng cao chất lượng hoạt động biểu diễn nghệ thuật: Có kế hoạch dàn dựng từ 02 đến 03 chương trình mới, nâng cấp từ 03 đến 05 chương trình nhằm nâng cao chất lượng hoạt động biểu diễn nghệ thuật của Đoàn Ca múa nhạc để trong tương lai gần sẽ trở thành Đoàn nghệ thuật mạnh trong nước; Xây dựng nhiều chương trình biểu diễn có ban nhạc đệm, diễn viên biểu diễn trực tiếp nhằm thực hiện đúng các quy định của Chính phủ và Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch, đồng thời giúp nâng cao năng lực của từng diễn viên trong Đoàn; Tăng cường công tác Marketing, quảng cáo sâu rộng đến các đơn vị, tổ chức cũng như các cá nhân có nhu cầu nhằm khai thác tối đa công suất sử dụng của rạp. Đồng thời tích cực chủ động phối hợp, tìm đối tác bên ngoài để tổ chức biểu diễn nhằm tăng tăng suất hoạt động của Nhà hát và Đoàn Ca múa nhạc, đem lại nguồn thu tối đa cho Nhà hát; Tăng cường việc thực hiện kỷ luật, kỷ cương, tạo sự chuyên nghiệp mạnh mẽ trong lề lối làm việc của cán bộ, viên chức và người lao động nhằm phát huy tinh thần trách nhiệm trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

Với những giải pháp cụ thể như trên, hoạt động biểu diễn nghệ thuật của Đoàn Ca múa nhạc Trung Vương trong thời gian tới nhất định sẽ được nâng cao chất lượng. Mặt khác, đời sống của đội ngũ diễn viên cũng được cải thiện. Nhà hát Trung Vương xứng đáng là nhà hát lớn của trung tâm chính trị và du lịch trong cả nước.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Harold Koontz và cộng sự (1992), *Những vấn đề cốt yếu của quản lý*, Nxb Khoa học kỹ thuật, Hà Nội.
2. Lê Thị Thu Hiền (2009), *Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật sân khấu truyền thống ở Bộ Văn Hóa, Thể Thao và Du Lịch*, Luận văn Thạc sĩ, chuyên ngành Quản lý Văn hóa, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội.
3. Nguyễn Văn Hiếu (2019), *Quản lý hoạt động biểu diễn nghệ thuật của Đoàn Văn công Quân khu 3*, Luận văn Thạc sĩ, chuyên ngành Quản lý Văn hóa, Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương.
4. Nguyễn Thị Hoa (2019), *Quản lý hoạt động biểu diễn của nhà hát cải lương Việt Nam*, Luận văn Thạc sĩ, chuyên ngành Quản lý Văn hóa, Trường Đại học Sư phạm Nghệ thuật Trung ương.
5. Nguyễn Văn Hy, Phan Văn Tú (1998), *Quản lý hoạt động văn hóa*, Nxb Văn hóa Thông tin, Hà Nội, tr.5.